

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

Upplysningskvalitet för avsättningar

En studie av svenska företag

Författare:

Frida Andersson 920224

Therese Bengtsson 920105

Handledare:

Emmeli Runesson

Kandidatuppsats i Företagsekonomi

Externredovisning

Höstterminen 2015

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Kandidatuppsats, Externredovisning HT 15

Författare: Frida Andersson och Therese Bengtsson

Handledare: Emmeli Runesson

Titel: Upplysningskvalitet för avsättningar - En studie av svenska företag

Bakgrund och problem: IFRS har en mängd upplysningskrav för företag att ta hänsyn till. Uppsatsen fokuserar på de upplysningskrav som gäller för avsättningar vilket regleras i standarden IAS 37. Företagen ska även enligt IAS 1 lämna upplysningar kring de osäkerheter och svårigheter som funnits vid bedömningar i redovisningen. Om företagen inte upplyst om osäkerhet i bedömningar kring avsättningar kan det finnas incitament att dölja information i redovisningen. Det kan då antas leda till en lägre grad av upplysningar om avsättningar.

Syfte: Syftet med uppsatsen är att undersöka om det finns ett samband mellan företags upplysningskvalitet för avsättningar och om företag upplyst om osäkerhet i bedömningar kring avsättningar eller inte. Vidare undersöks sambandet mellan företags upplysningskvalitet och mängden upplysningar för avsättningar.

Avgränsningar: Uppsatsen avgränsar sig till svenska noterade företag. Inom standarden IAS 37 avgränsas uppsatsen till att endast behandla avsättningar, samt vid insamling av data tas endast hänsyn till avsättningsnoten.

Metod: Uppsatsen utgår från en tidigare studies data. 180 företag har inledningsvis inkluderats och ytterligare data har samlats in, primärt från företagens årsredovisningar samt Datastream. Vidare har datan analyserats med hjälp av regressionsmodeller.

Resultat och slutsatser: Resultatet pekar på att det finns ett signifikant positivt samband mellan upplysningskvalitet för avsättningar och om företaget upplyst om osäkerhet i bedömningar för avsättningar. För det undersökta sambandet mellan upplysningskvalitet för avsättningar och mängden upplysningar för avsättningar visar resultatet att det inte finns ett signifikant samband.

Förslag till fortsatt forskning: En fortsatt studie med fler observationer samt kontroll för andra variabler hade varit av intresse. Dessutom en studie som inkluderar andra länder än endast Sverige, vilken hade kunnat undersöka skillnader mellan olika länder.

Nyckelord: IAS 37, avsättningar, upplysningskvalitet, osäkerhet i bedömningar

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Problemdiskussion	5
1.3 Syfte	7
1.4 Problemformulering	7
1.5 Avgränsningar	7
1.6 Disposition	8
2. Teoretisk referensram	9
2.1 IAS 37	9
2.1.1 Definition för avsättningar	9
2.1.2 Upplyningskrav för avsättningar	10
2.2 IASBs föreställningsram	10
2.3 Principbaserade eller regelbaserade standarder	11
2.4 Upplyningskvalitet	12
2.4.1 Mått på kvalitet	13
2.5 Manipulation i redovisningen	14
3. Metod	16
3.1 Urval och bortfall	16
3.1.1 Tidigare insamlad data	16
3.1.2 Egen insamlad data	17
3.2 Statistiska undersökningar	19
4. Empiri	22
4.1 Beskrivning av variabler	22
4.2 Huvudhypotes	23
4.3 Delhypotes	25
5. Analys	28
5.1 Huvudhypotes	28
5.2 Delhypotes	29
5.3 Kontrollvariabler	29
6. Slutsats och förslag till fortsatt forskning	31
6.1 Slutsats	31
6.2 Förslag till fortsatt forskning	32
7. Källförteckning	33
8. Bilagor	37
8.1 Bilaga 1 – Exempel på avsättningsnoter med olika kvalitetspoäng	37
8.2 Bilaga 2 – Företag inkluderade i studien	39
8.3 Bilaga 3 – Branschkode från Datastream	41

1. Inledning

I följande avsnitt presenteras uppsatsens bakgrund som därefter mynnar ut i en problemdiskussion. Problemdiskussionen leder till syftet som ligger till grund för utformningen av uppsatsens två hypoteser. Slutligen presenteras de avgränsningar som gjorts samt en disposition.

1.1 Bakgrund

Det finns regelverk som reglerar hur företag ska rapportera och upplysa om verksamheten i alla länder runt om i världen (Healy & Palepu, 2001) och tidigare skapades och styrdes utvecklingen på nationell nivå vilket innebar att redovisningen skilde sig åt mellan olika länder (Marton et al., 2012). När företag i större utsträckning började verka på en mer global marknad ökade behovet av harmoniserad redovisning mellan länderna för att förbättra jämförbarheten och därmed underlätta för investerare (Murphy, 2000). Harmonisering innebär att de regler och normer som används då finansiella rapporter upprättas ska vara lika mellan länder för att underlätta för externa intressenter i olika länder, samt för företag som har bolag i flera länder (Marton et al., 2012). International Accounting Standards Board (IASB) bildades 2001, och skapades ur sin företrädare International Accounting Standards Committee (IASC) vilken bildades 1973. Organisationen skapades för att bidra till harmoniseringen mellan länder genom att skapa normer och regler som gäller för de företag och koncerner vilka verkar på reglerade marknader (Murphy, 2000). IASB beskrivs som en mer oberoende organisation tack vare en högre grad opartisk finansiering och rekrytering. IASB ger ut standarder benämnda som International Financial Reporting Standards (IFRS) men många av de tidigare utgivna standarder IASC gav ut finns kvar och är istället benämnda International Accounting Standards (IAS). EU antog IFRS år 2002 och beslutade att det skulle tillämpas från och med år 2005 (Ball, 2006). Samtliga normer och standarder från IASB har dock inte antagits av EU då unionen har en egen antagningsprocess. De standarder och tolkningar som antas gäller som förordningar för hela EU-området. Att de är förordningar innebär att de gäller över ländernas nationella lagstiftningar (Marton et al., 2012).

En grundläggande förutsättning för en fungerande kapitalmarknad är att företag lämnar upplysningar om verksamheten. Företag kan presentera upplysningar i ett antal olika kanaler förutom endast i de finansiella rapporterna, exempelvis via hemsidor, prognoser och andra

företagsrapporter. Behovet av upplysningar motiveras bland annat från agentproblem där konflikt kan uppstå mellan företagets chefer och externa investerare till följd av informationsasymmetri. Trovärdigheten i upplysningarna förstärks med hjälp av normgivande organ, tillsynsmyndigheter samt revisorer vilket hjälper till att öka externa intressenters förtroende (Healy & Palepu, 2001). Behovet av upplysningar i de finansiella rapporterna ökar då företagen följer vad som anses vara ett principbaserat regelverk, såsom IASB, då större utrymme ges för bedömningar. En högre grad av upplysningar krävs då för att externa användare ska kunna avgöra om företagets bedömningar är rimliga och rättvisande (Barker et al., 2013; Schipper, 2007).

Det finns en mängd olika upplysningskrav inom IFRS som företag ska ta hänsyn till där uppsatsen fokuserar på de upplysningskrav som presenteras i IAS 37 samt IAS 1. IAS 37 reglerar bland annat vilka upplysningar som ska lämnas för avsättningar. IAS 1 reglerar hur de finansiella rapporterna ska utformas och ställer även krav på hur upplysningar ska lämnas kring de osäkerheter i bedömningar som företaget har haft i redovisningen. I en mindre studie av Mayorga och Sidhu (2012), som undersöker 20 australienska företags upplysningar om osäkerhet i bedömningar, menar författarna att en viss mängd upplysningar görs, men inte i tillräcklig utsträckning för att de ska vara användbara för de finansiella rapporternas användare. Christensen et al. (2012) menar på att osäkerheter i bedömningar i de finansiella rapporterna har ökat under de senaste decennierna men att de finansiella rapporternas utformande inte har förändrats i samma takt. Studien diskuterar vidare eventuella förändringar i de finansiella rapporterna som kan göras för att förbättra informationen som lämnas till användarna (Christensen et al., 2012).

1.2 Problemdiskussion

Upplysningar är ett omdebatterat område där det finns ett flertal teorier och fenomen som kan förklara incitament för att ha en högre alternativt lägre nivå av upplysningar. Enligt Roychowdhury (2006) finns det bevis för att chefer kan vilja manipulera redovisningen. Det yttrar sig i att företaget kan vilja förvränga den finansiella bilden som ges ut till investerare för att visa på en bättre ekonomisk situation än vad företaget faktiskt befinner sig i. Fenomenet som beskriver detta är earnings management. Det finns olika varianter av earnings management där det ena, som kan benämnas periodiserad manipulation, är en ren redovisningsmässig manipulation där kassaflödet inte får några direkta konsekvenser.

Exempel på sådan manipulation är medvetet undervärderade avsättningar eller försenade avskrivningar på tillgångar. Den andra varianten av earnings management är manipulation av verkliga aktiviteter i företaget vilket direkt påverkar kassaflödet (Roychowdhury, 2006).

Ett alternativt incitament till manipulering av redovisningen är agentteorin där chefer kan ha incitament att försköna resultatet vilket leder till förhöjd egennyttan (Davis et al., 1997). I avsättningar kan det uttrycka sig i form av omotiverat höga avsättningar för att sänka skattekostnaden alternativt omotiverat låga avsättningar för att förbättra resultatet. För att dölja manipulationer för investerare kan upplysningar avsiktligt undanhållas (Leuz & Verrecchia, 2000; Webb et al., 2008).

Ytterligare incitament för en lägre nivå av upplysningar kan vara av konkurrensmässiga skäl. Specifikt för de företag som inte befinner sig på någon betydande konkurrenskraftig marknad då det blir ännu viktigare att motsätta sig konkurrenter (Webb et al., 2008). För att uppfylla samtliga upplysningskrav kan det krävas att konkurrenskänslig information måste presenteras (Strandin, 1998), och för att undvika ökad konkurrens kan företag välja att hålla nere information om företaget och därav presentera sämre upplysningar (Webb et al., 2008). Enligt Webb et al. (2008) kan avsikten att undvika ökad konkurrens ligga till grund för sämre upplysningskvalitet.

Då ett företag istället lämnar en högre grad av upplysningar visar tidigare forskning på att det kan leda till minskad kapitalkostnad (Leuz & Verrecchia, 2000; Botosan, 1997). Väljer företaget att upplysa på ett utförligt sätt kan det leda till att informationsasymmetrin minskar, vilket bör leda till att även kapitalkostnaden minskar. Företag som istället har en lägre grad av upplysningar kan tvingas rabattera aktiepriset som kompensation för avsaknaden av information (Leuz & Verrecchia, 2000). Företag kan ha incitament att göra en optimal avvägning mellan kostnaden för framtagandet av upplysningar mot dess fördelar (Healy & Palepu, 2001). Fördelarna innefattar dels att kapitalkostnad och informationsasymmetrin minskar, dock innebär det samtidigt en större kostnad för framtagandet av upplysningar.

Enligt ovan presenterade typer av manipulationer kan det finnas incitament till en högre alternativt lägre grad av upplysningar. En lägre grad av upplysningar för att dölja manipulationer kan antas yttra sig i att företag undviker att upplysa om det funnits osäkerhet i bedömningar om avsättningar och då även lämnar mindre utförliga upplysningar kring

avsättningar. Det är därför av intresse att undersöka om upplysningskvaliteten för avsättningar påverkas av huruvida företaget lämnar upplysningar kring osäkerhet i bedömningar för avsättningar.

Det har debatterats kring hur kvaliteten på upplysningar ska värderas och mätas där Beretta och Bozzolan (2004) kritiserar tidigare studier för att endast mäta kvaliteten i form av mängden upplysningar. Beretta och Bozzolan (2004) anser istället att kvantiteten i kombination med rikedom av innehållet ger ett bättre mått på upplysningskvalitet. Det är därför av intresse att undersöka om mängden upplysningar påverkar upplysningskvaliteten.

1.3 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur upplysningskvaliteten för avsättningar ser ut för svenska noterade företag. Uppsatsen syftar till att undersöka huruvida det finns ett samband mellan företags upplysningskvalitet för avsättningar och om företag upplyst om osäkerhet i bedömningar kring avsättningar eller inte. Vidare undersöks sambandet mellan företags upplysningskvalitet och mängden upplysningar för avsättningar.

1.4 Problemformulering

För att undersöka om upplysningskvaliteten för avsättningar har ett samband med huruvida företaget upplyst om osäkerhet i bedömningen för avsättningar testas följande huvudhypotes:

Det finns ett samband mellan upplysningskvaliteten för avsättningar och om företaget upplyst om osäkerhet i bedömningar för avsättningar.

För att undersöka om upplysningskvaliteten för avsättningar har ett samband med mängden upplysningar testas följande delhypotes:

Det finns ett samband mellan upplysningskvaliteten för avsättningar och mängden upplysningar i avsättningsnoten.

1.5 Avgränsningar

Med hänsyn till den tidsbegränsade uppsatsperioden väljer vi att göra ett antal avgränsningar. Uppsatsen har sin grund i IAS 37 som reglerar avsättningar, eventalförpliktelser och eventaltillgångar. Avgränsning görs till att endast omfatta avsättningar och därav kommer studien inte behandla upplysningar om eventalförpliktelser eller eventaltillgångar. Värt att

notera är även att vi utesluter avsättningar vad gäller pensioner, uppskjutna skatter samt olika typer av osäkra fordringar då dessa inte regleras av IAS 37 utan behandlas av andra standarder och ligger därav utanför uppsatsens område.

Vid den manuella insamlingen av data avgränsar vi oss till att endast se till avsättningsnoten. Med avsättningsnoten avses den not vilken ofta benämns som övriga avsättningar i de finansiella rapporterna, där avsättningar för exempelvis garantiförpliktelser eller rättstvister presenteras. Övriga noter som kan beröra avsättningar men som inte inkluderas i uppsatsen är till exempel not för redovisningsprinciper samt noter för de avsättningar som inte regleras av IAS 37. Vidare avgränsar vi oss till att endast inkludera svenska noterade företag.

1.6 Disposition

Teoretisk referensram är uppdelad i fem avsnitt. I första avsnittet beskrivs standarden IAS 37 vilken följs av andra avsnittet som redogör för IASBs föreställningsram. I tredje avsnittet diskuteras principbaserade och regelbaserade standarder som följs av fjärde avsnittet där upplysningskvalitet behandlas. Slutligen beskrivs olika typer av manipulationer inom redovisningen i femte avsnittet.

Metod består av två avsnitt där det första behandlar urval, bortfall samt insamling av data. Det andra avsnittet redogör för regressionsmodellerna samt valda kontrollvariabler.

Empiri består av tre avsnitt. Första avsnittet presenterar deskriptiv statistik samt en diskussion kring normalfördelningen. Andra avsnittet visar resultatet för huvudhypotesen och tredje avsnittet visar resultatet för delhypotesen.

Analys är uppdelad i tre avsnitt. I första avsnittet analyseras resultatet för huvudhypotesen och i andra avsnittet analyseras resultatet för delhypotesen. Slutligen i tredje avsnittet förs en diskussion kring kontrollvariabler.

Slutsats och förslag till fortsatt forskning består av två avsnitt. I det första avsnittet presenteras studiens slutsats och i det andra avsnittet ges förslag till fortsatt forskning.

2. Teoretisk referensram

Den teoretiska referensramen inleds med en beskrivning av IAS 37 och vidare IASBs föreställningsram. Därefter följer en diskussion kring principbaserade och regelbaserade standarder, och vidare en redogörelse för innebörden av upplysningskvalitet. Avslutningsvis presenteras olika former av manipulationer som kan uppkomma i redovisningen.

2.1 IAS 37

Standarden IAS 37 är antagen av EU och trädde i kraft år 2005 för svenska noterade bolag. Standarden reglerar avsättningar, eventalförpliktelser samt eventultillgångar, och dess grundläggande syfte är att se till att en lämplig och tillförlitlig värdering av avsättningar görs samt att redovisningskriterierna för avsättningar uppfylls. Dessutom syftar IAS 37 till att säkerställa att upplysningarna i noterna är tillräckliga, allt för att öka förståelsen och användbarheten för de finansiella rapporternas användare. Avsättningar kan beröra olika typer av förpliktelser. Det kan exempelvis vara en förpliktelse i form av garantier, så som bytesrätt eller reklamationsrätt. I de fallen är varken tidpunkt eller belopp känt och en bedömning måste därför göras. Ytterligare exempel på en typ av avsättning är då företaget medverkar i en pågående rättstvist där utfallet ännu är ovisst. Då krävs en bedömning från företaget, och om företaget bedömer att det är sannolikt att en framtida utbetalning kommer krävas ska en avsättning göras.

2.1.1 Definition för avsättningar

En avsättning anses vara en skuld, men skiljer sig från traditionella skulder så som banklån och leverantörsskulder. Detta då en avsättning anses vara osäker i antingen belopp eller betalningstidpunkt. För att redovisa en avsättning måste betalningstidpunkten eller beloppet värderas och bedömas då det inte finns något fastställt värde. En avsättning måste uppfylla ett antal krav för att vara en redovisningsbar post, där kraven utgår från föreställningsramens definition av skulder. För att en avsättning ska få redovisas krävs det att det finns en befintlig förpliktelse. Med det menas att företaget har en legal eller informell förpliktelse som uppkommer till följd av en inträffad händelse. I de fall det är osäkert om företaget har en förpliktelse, exempelvis vid en rättstvist, får företaget göra en bedömning utifrån all tillgänglig information för att bedöma om det är sannolikt att det finns en förpliktelse vid

rapportperiodens slut. Är förpliktelsen möjlig, men inte sannolik, ska ingen avsättning redovisas. Då ska företaget istället lämna upplysning om eventalförpliktelse.

Ytterligare kriterium för att en avsättning ska kunna redovisas är att det ska vara sannolikt att det krävs ett utflöde av ekonomiska resurser för att förpliktelsen ska regleras. Företaget får bedöma om det är mer eller mindre troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer krävas. Är det mer troligt redovisas en avsättning, är det mindre troligt men ändå möjligt lämnas upplysning om eventalförpliktelse. Till sist ska även en tillförlitlig värdering av avsättningen kunna uppskattas. Det krävs att samtliga ovan nämnda villkor är uppfyllda för att en avsättning ska få redovisas.

2.1.2 Upplysningskrav för avsättningar

IAS 37 anger ett antal villkor för upplysningar om avsättningar som ska uppfyllas i de finansiella rapporterna. Företaget ska lämna upplysningar för varje typ av avsättning som redogörs för. Företaget ska även lämna upplysningar om avsättningarnas redovisade värden vid rapportperiodens början och slut, och vidare även informera om ytterligare avsättningar som gjorts under perioden. Dessutom ska information lämnas om belopp som belastat avsättningarna under perioden, samt outnyttjade belopp som har återförts. Om en avsättning ligger långt fram i tiden måste avsättningen nuvärdesberäknas med hjälp av en diskonteringsränta. Ändringar till följd av tidseffekten eller justering i diskonteringsräntan som har påverkat nuvärdesberäknade belopp ska enligt standarden finnas med bland upplysningarna. IAS 37 anger även att företaget ska lämna upplysningar om vilken typ av förpliktelse avsättningen gäller och vilken tidpunkt den förväntas regleras. Information kring eventuella osäkerheter vid bedömning av belopp och tidpunkt ska även redogöras för.

2.2 IASBs föreställningsram

Föreställningsramens syfte är att stötta de som upprättar finansiella rapporter med tolkningar och bedömningar av regelverket. Den ska även assistera revisorer samt externa intressenter i att tolka och bedöma om redovisningen stämmer överens med standarderna enligt IFRS. IASB, och därmed föreställningsramen, ska bidra till harmoniseringen mellan olika länder, eftersom den ger tydliga definitioner på vad som är redovisningsbara poster, samt vägleder företag hur de ska upprätta sin finansiella rapportering. Föreställningsramen är inte antagen av

EU som en förordning, men då vissa standarder som är antagna hänvisar till föreställningsramen, blir den indirekt viktig även för svenska koncerner att ha kunskap om.

Vissa egenskaper bör uppfyllas för att den finansiella rapporteringen ska vara användbar i de externa intressenternas beslutsfattande. Föreställningsramen uppger att det finns två grundläggande kvalitativa egenskaper som bör uppfyllas, samt fyra förstärkande kvalitativa egenskaper. De två grundläggande kvalitativa egenskaperna måste uppnås för att de förstärkande kvalitativa egenskaperna ska kunna bidra till att informationen blir användbar. De grundläggande kvalitativa egenskaperna är relevans och korrekt återgivande. Begreppet relevans innefattar relevant information som ska förbättra och påverka användarnas möjlighet till måluppfyllelse. Information som anses vara relevant kan exempelvis vara sådan som bidrar till minskad osäkerhet om framtida resultat eller information som påverkar användarnas beslut. Egenskapen relevans tar även upp vikten av väsentlighet i de finansiella rapporterna. Information anses vara väsentlig då avsaknaden av den eller bristfälligheten i den påverkar användarnas beslut. Den andra grundläggande kvalitativa egenskapen, korrekt återgivande, handlar om att den information som presenteras ska återges korrekt. För att informationen ska anses vara korrekt återgiven ska den vara fullständig, neutral samt felfri. De förstärkande kvalitativa egenskaperna är jämförbarhet, verifierbarhet, tidsaspekt samt förståelse.

Föreställningsramen anger även hur olika poster ska definieras för att uppfylla villkoret för redovisningsbara poster. De olika posterna i balansräkningen är antingen tillgångar, skulder eller eget kapital. I resultaträkningen kan posterna antingen vara intäkter eller kostnader. Avsättningar ses som skulder och ska därav uppfylla definitionen för skuld enligt föreställningsramen för att få redovisas i de finansiella rapporterna. Det räcker inte att avsättningen endast uppfyller definitionen enligt föreställningsramen, utan ytterligare villkor måste uppfyllas för att avsättningen ska vara redovisningsbar. Villkoren innefattar att posten måste kunna mätas på ett sätt som är trovärdigt, samt ska det ekonomiska utfallet anses vara sannolikt.

2.3 Principbaserade eller regelbaserade standarder

IFRS anses vara principbaserat vilket innebär att standarder som redan existerar samt nyutvecklade bör vara principbaserade och inte regelbaserade. Dock visar tidigare forskning på att det kan vara svårt att dra en gräns mellan principbaserade och regelbaserade standarder

då de i båda fallen har liknande syfte och innehåll. Skillnaden ligger i att då standarderna grundar sig i regler så säger de vad utförarna ska göra. Då standarderna istället är principbaserade blir de mer som ett hjälpmedel vilket kommunicerar och guidar i beslutsfattandet om vad som behöver göras (Stuebs & Thomas, 2011). Då redovisningen är principbaserad krävs det att den utförs med hjälp av professionella bedömningar och tolkningar. Det ges mer frihet åt utövarna i jämförelse med om redovisningen hade varit regelbaserad (Collins et al., 2012). Tolknings- och bedömningar görs inte helt på fri hand, utan riktlinjer återfinns i IASBs föreställningsram. Föreställningsramen innehåller de grundläggande principer som standarderna utgår från avseende redovisning och rapportering. IASB ger ut standarder som har en vägledande funktion i hur redovisningen bör utformas för att den ska anses vara korrekt och ge en rättvisande bild av företaget. Det finns inte några utsatta regler för hur situationer som företagen ställs inför ska bedömas, utan endast riktlinjer (Stuebs & Thomas, 2011). Schipper (2003) menar på att om regelverket istället hade bestått av en högre grad detaljerad vägledning hade möjligtvis potentiell förvirring samt manipulationer, såsom earnings management, kunnat reduceras och inte uppkommit i lika stor omfattning. Möjligheten att kunna jämföra företag hade troligtvis ökat och blivit enklare då individuella bedömningar och tolkningar inte hade behövt göras i lika stor utsträckning (Schipper, 2003).

Kritik har även riktats mot regelbaserade standarder. En del av kritiken innefattar att avsikten med standarderna inte tas hänsyn till och undviks för att istället endast se till att redovisningen stämmer överens med de uppsatta reglerna (Collins et al., 2012). Problemen med den regelbaserade redovisningen sägs kunna lösas med principbaserade standarder, då färre regler bör leda till mer professionella bedömningar och tolkningar, vilket i sin tur bör resultera i en mer meningsfull redovisning. Därav blir de finansiella rapporterna mer användbara för de finansiella rapporternas intressenter (Agoglia et al., 2011).

2.4 Upplyningskvalitet

Företag kan välja att ge upplysningar i de finansiella rapporterna utöver den information som krävs enligt regelverket. De kan därmed utmärka sig från resterande konkurrenter och skapa ett större intresse för externa investerare och intressenter. Enligt Cavélius (2011) kan företag välja olika sätt att upplysa intressenterna. De kan vara helt transparenta och då tydligt ge både obligatoriska och frivilliga upplysningar, eller vara mer hemliga för att inte skapa fördelar för

sina konkurrenter genom att ge dem överflödiga information. Företag kan välja olika nivåer mellan de två extremsituationerna (Cavélius, 2011).

För att upplysningen ska hålla en god kvalitet och vara användbar bör företaget uppdatera sina upplysningar och annan information frekvent. Informationen är mer värdefull och intressant om den ges tidsenligt till när händelserna sker. Skapandet av upplysningsinformation bör involvera hela företaget och den interna informationen bör sammanföras för att ge företaget mer relevanta och kontrollerade upplysningar (Cavélius, 2011).

Vad en hög upplysningskvalitet faktiskt innebär är en definitionsfråga. Enligt Runesson (2015) ska upplysningar som är av hög kvalitet spegla företagets underliggande ekonomi. Då det inte finns något allmänt accepterat tillvägagångssätt för att mäta upplysningskvalitet (Botosan, 2004) har tidigare studier mätt upplysningskvaliteten på olika sätt. Ett vanligt förekommande sätt att mäta upplysningar är att skapa ett eget kvalitetsindex (Botosan, 1997; Francis et al., 2008; Webb et al., 2008).

2.4.1 Mått på kvalitet

Beretta och Bozzolan (2004) kritiserar tidigare litteratur för att endast ha tagit hänsyn till kvantiteten av upplysningar vid analys av upplysningskvaliteten, och menar på att det inte är ett tillräckligt bra mått för kvalitet. De kritiserar att tidigare studier i många fall har utlämnat diskussionen om det faktiska innehållet i upplysningarna, samt hävdar Beretta och Bozzolan (2004) att mängden upplysningar i kombination med rikedom av innehållet ger ett bättre mått för kvalitet. De betonar vikten av att se till vad upplysningarna faktiskt innehåller och hur de görs mer än att endast ta hänsyn till mängden upplysningar. Studien har kritiserats av bland annat Botosan (2004) som menar på att Beretta och Bozzolan (2004) misslyckas med studiens främsta syfte, att skapa ett ramverk för att mäta upplysningskvalitet. Botosan (2004) menar även på att Beretta och Bozzolan (2004) inte ger något stöd för sin tes att $\text{kvalitet} = f(\text{kvantitet}, \text{rikedom av innehåll})$. Vidare förklarar Botosan (2004) att det inte finns något allmänt accepterat tillvägagångssätt för att mäta upplysningskvalitet men att exempelvis IASB kan ge vägledning och en grund att stå på vid skapandet av ett ramverk för att bedöma upplysningskvaliteten. Botosan (2004) föreslår vidare att IASBs kvalitativa egenskaper från den dåvarande föreställningsramen kan användas som grund för att bedöma upplysningarnas kvalitet, och föreslår därför att $\text{kvalitet} = f(\text{begriplighet}, \text{relevans}, \text{tillförlitlighet}, \text{jämförbarhet})$.

Beretta och Bozzolan (2008) har i en senare studie fortsatt kritisera kvantitet som ett mått på kvalitet i upplysningarna. I takt med att komplexiteten i företagens verksamheter och dess omvärld ökar har också kraven på upplysningar i de finansiella rapporterna ökat. Anledningen är att rapporternas användare ska kunna förstå innehållet och ha användning av rapporterna vid beslutsfattande. På grund av det anser Beretta och Bozzolan (2008) att det behövs ett nytt ramverk som kan säkerställa kvaliteten i upplysningarna. De tar fram ett förslag på ramverk som har ett bredare och djupare fokus än endast kvantitet. I ramverket tar de hänsyn till bland annat huruvida informationen är framtidsinriktad, hur många ämnesområden upplysningarna täcker samt om informationen är av finansiell eller icke-finansiell karaktär. De gör sedan en sammanvägd bedömning av de olika undersökta områdena för att skapa ett index för kvaliteten i upplysningarna. I slutsatsen presenterar de att ramverket tar hänsyn till fler dimensioner vilket externa användare av rapporten har nytta av och anser det därför vara ett bättre mått på kvalitet än då hänsyn endast tas till upplysningarnas kvantitet (Beretta & Bozzolan, 2008).

2.5 Manipulation i redovisningen

Earnings management uppkommer i redovisningen på grund av den frihet som ges till ledningen i företag. Friheten och redovisningens flexibilitet har uppstått för att företaget ska kunna ge intern information, vilken endast ledningen har kunskap om, till externa intressenter. Hade endast en extern part utfört företagets rapportering skulle den informationen inte vara känd för intressenterna utanför företaget, eftersom det endast är företagets egen ledning som innehar informationen (Nilsson et al., 2002). Informationen handlar exempelvis om de redovisningsval och bedömningar som företaget gör, såsom för avsättningar. Earnings management uppkommer då utformandet av de finansiella rapporterna och de presenterade värdena påverkas och visar en felaktig bild av företaget då chefer medvetet gör bedömningar som har till syfte att vilseleda externa intressenter. Cheferna förvränger den information som ges till de externa intressenterna för att ge en bättre bild av de ekonomiska prestationer ett företag har eller har haft under en viss period (Roychowdhury, 2006). Dock sätter lagar och regler gränser för handlingsfriheten, men trots dessa gränser kan friheten leda till manipulation i form av earnings management. Det innebär att den information som kan utläsas i de finansiella rapporterna inte stämmer överens med de faktiskt presterade värdena, och rapporterna blir då mindre användbara vid de externa intressenternas beslutsfattande och värdering av företaget (Nilsson et al., 2002). För att investerare ska kunna undvika onödiga

risker samt ha möjlighet att utvärdera de olika företagens beslutsfattande ska informationen som redogörs för i de finansiella rapporterna vara transparent och trovärdig. Då framställningen av den nödvändiga informationen som ges i upplysningarna är kostsam, brukar inte helt fullständiga upplysningar vara av största intresse för alla företag (Glaum et al., 2013). Då fullständig information inte presenteras till investerare uppstår informationsasymmetri. Det leder ofta till att investerare blir avskräckta från att investera i företaget då de inte har tillgång till all nödvändig information för en investering. Det kan leda till att kostnaderna för företaget i fråga ökar, då de kan tvingas rabattera sina aktier för att locka osäkra investerare att investera trots avsaknad av information (Leuz & Verrecchia, 2000).

Diskussionen om earnings management leder in på ämnet om agentteori och principaler. Agenterna är cheferna inom företaget, medan principalerna är aktieägarna. Båda vill uppnå den högsta möjliga nytta för minsta möjliga kostnad. Ofta kan de två intressena skilja sig åt och då kommer agenten och principalen välja den utväg som högst ökar den egna individuella nyttan. Därav kan en agents intresse skilja sig åt från principalens, och trots att principalen är den faktiska ägaren av företaget kan dess intresse skilja sig åt från vad som faktiskt pågår och vilka beslut som tas av chefen som är tillsatt i företaget (Davis et al., 1997).

Företag som verkar på en marknad som inte kännetecknas av stor konkurrens kan välja att undanhålla en viss typ av information i sina finansiella rapporter, exempelvis upplysningar om avsättningar. Anledningen till det är att inte ge potentiella konkurrenter möjlighet att ta del av företagets aktiviteter och planerade händelser. Avslöjar företag för mycket på en relativt liten marknad sett till konkurrens, kan det hända att de bjuder in nya konkurrenter och förlorar därmed stora marknadsandelar, samt dess innovativa idéer. Framtida vinster kan förloras då fler företag slår sig in i den specifika branschen, och därav kan det finnas stora incitament för somliga företag att dölja viss information från allmänheten och inte ha lika utförliga upplysningar i de finansiella rapporterna (Webb et al., 2008).

3. Metod

I följande avsnitt presenteras uppsatsens urval och bortfall samt en beskrivning av datainsamlingen och utformning av index. Vidare presenteras de statistiska modellerna samt en diskussion kring kontrollvariabler.

3.1 Urval och bortfall

Data har delvis använts från en tidigare studie av Runesson (2015). Datan består av företag som var noterade på reglerade marknader inom EU per 31 december 2007. Observationerna är fördelade över en femårsperiod, 2005 till 2009, där samtliga företag i urvalet följde IFRS vid tiden för insamlingen. Företag som exkluderades från urvalet var sådana som inte hade tillgänglig data i Thomson Reuters Datastream (hädanefter Datastream), avnoteringar, oanvändbara rapporter samt de som tillhörde den finansiella tjänstesektorn. Det slutliga urvalet bestod av 2078 företag från olika länder, varav antalet svenska företag uppgick till 180 stycken. Vår uppsats utgår från samtliga svenska observationer för hela tidsperioden, där företagens fördelning över de olika åren presenteras i bilaga 2. Bortfall uppstår i form av de företag som inte redovisar några avsättningar under det undersökta året, samt de företag som inte har fullständig information i Datastream. Urvalet uppgår slutligen till 123 stycken företag för huvudhypotesen. Då delhypotesen testas blir bortfallet ännu större. Vi anser att det är mer intressant att endast inkludera de företag som har en text i sin avsättningsnot vid undersökning om kvantitet har ett samband med upplysningskvalitet. Då många företag inte har någon text i avsättningsnoten läggs för stor vikt på de företag vilka är helt utan kvantitet, därav exkluderas de företag utan text i avsättningsnoten för delhypotesen vilket medför att urvalet reduceras till 81 företag.

3.1.1 Tidigare insamlad data

Runesson (2015) har i sin studie tittat närmare på upplysningar, främst principbaserade obligatoriska upplysningar. Studien syftar till att undersöka förklarande faktorer för principbaserade upplysningar som är obligatoriska inom IFRS. Studien fokuserar främst på upplysningar om osäkerheter och svårigheter i bedömningar i redovisningen. Vi har valt att använda oss av datan för att undersöka om upplysningskvaliteten för avsättningar har något samband med huruvida företaget informerar om osäkerheter och svårigheter i bedömningarna angående avsättningar. I originaldatan har Runesson (2015) graderat upplysningen om

osäkerhet i avsättningsbedömningarna med 1, 2 eller 3, alternativt lämnat blankt då upplysning inte finns. Värdena 1, 2 och 3 är baserat på hur tydlig upplysningen är där 1 är det bästa och 3 det sämsta. Då upplysningen graderas som 1 är den utförlig och i eget stycke, 2 innebär relativt lite information utan eget stycke och 3 då osäkerheter i avsättningarna endast nämns kort tillsammans med andra poster. Då vår uppsats undersöker om upplysningskvaliteten påverkas av huruvida företaget upplyst om osäkerhet i bedömningar eller inte har vi valt att koda om värdena till en binär variabel. Ingen upplysning om osäkerhet i bedömningar kodas till 0 och de olika upplysningsnivåerna 1, 2 och 3 kodas om till 1.

Användning av redan befintlig data är tidseffektivt då egen insamling av data kan vara mycket tidskrävande. Det är därför av stor vikt att kontrollera om relevant data redan finns att tillgå för att spara både tid och resurser (Holme & Solvang, 1997). Vi anser att det är en stor fördel att få ta del av data som vi själva inte hade haft möjlighet att samla in under de begränsade omständigheterna som föreligger för uppsatsens utförande. Bryman och Bell (2013) hävdar att det ofta är en fördel för studenter att ta del av befintlig data då studenterna själva sällan har de resurser som krävs för en omfattande datainsamling och att den redan insamlade datan ofta håller högre kvalitet än vad studenternas data hade haft.

Det finns negativa aspekter att ta hänsyn till vid användandet av redan insamlad data. Vid insamlande av egen data skapas en ökad förståelse och kontroll. Vid användning av befintlig data är det därav en viktig process att bekanta sig med materialet för att få en ökad förståelse för vad den faktiskt visar. Det är viktigt att förstå vad det finns för olika variabler och hur materialet är kodat (Bryman & Bell, 2013). För att få ökad kännedom om datan har vi läst den tillhörande studien som grundar sig i datan vilket gav oss ökad förståelse för vad de olika variablerna visar och hur de har kodats. Vi har även varit i kontakt med en av de två forskare som ansvarat för insamlingen av datan och har därigenom kunnat ställa frågor för att öka förståelsen ytterligare.

3.1.2 Egen insamlad data

Egen insamling av data har gjorts för upplysningskvaliteten för avsättningar samt för samtliga kontrollvariabler från databasen Datastream. Vid den egna insamlingen har vi undersökt samtliga företags årsredovisningar för det aktuella året och tittat på upplysningsnoten för avsättningar. En svårighet i arbetet var att skapa ett bra index på upplysningskvalitet. Beretta

och Bozzolan (2004) anser att en stor mängd upplysningar inte nödvändigtvis innebär hög kvalitet utan menar på att det är viktigt att även ta hänsyn till innehållet. Med detta i åtanke har vi valt att inte gradera upplysningskvaliteten efter endast mängden information, utan även fokuserat på innehållet i noten. Precis som Botosan (2004) menar på finns det inte något allmänt accepterat tillvägagångssätt för att mäta upplysningskvaliteten men författaren föreslår att IASB kan ligga till grund vid skapandet av kvalitetsindexet. Vi har utgått från IAS 37 vid skapandet av indexet där vi tittat närmare främst på punkt 85a som uppfylls enligt följande:

” 85. Ett företag ska lämna följande upplysningar för varje avsättningslag:

a) En kortfattad beskrivning av förpliktelsens karaktär och den förväntade tidpunkten för varje utflöde av resurser som förpliktelsen leder till” (IAS 37).

I kvalitetsmättet har vi tagit hänsyn till om det finns en text i noten för avsättningar, det vill säga en beskrivning av förpliktelsens karaktär, samt om informationen är uppdelad för olika slags avsättningar. Dessutom tas hänsyn till om företaget upplyst om en förväntad tidpunkt för reglering av förpliktelsen. Indexet för upplysningskvalitet för avsättningar redogörs för nedan där ett poäng har givits för vardera av nedan uppfyllda punkter, vilket sedan har summerats ihop till en slutlig kvalitetspoäng.

Det finns en not för avsättningar	1 poäng
Det finns en tabell i noten för avsättningar	1 poäng
Det finns text i noten för avsättningar	1 poäng
Tabellen är uppdelad i rubriker för olika typer av avsättningar	1 poäng
Texten är uppdelad i rubriker för olika typer av avsättningar	1 poäng
Förväntad tidpunkt för regleringen av avsättningen är presenterad	1 poäng
Totalt antal möjliga poäng:	6 poäng

Tabell 3.1. Kvalitetsindex.

Precis som Botosan (1997) redogör för är de finansiella rapporterna en av de viktigaste informationskällorna för externa intressenter. Botosan (1997) utgår i sin studie från de finansiella rapporterna då författaren skapar ett index för upplysningsnivån, vilket är det som avses undersökas i studien. Då indexet har skapats undersöker författaren de olika måtten och ger företagen poäng efter hur väl indexet uppfylls. Denna typ av index har vi applicerat i uppsatsen, där vi har utgått från standarden IAS 37 då kvalitetsindexet har skapats. Därefter

har företagens årsredovisningar studerats där vi har tillämpat indexet och poängsatt de olika företagens upplysningar om avsättningar. I bilaga 1 ges exempel på hur olika avsättningsnoter har poängsatts. Poängen har sammanställts i ett Excel-dokument och därefter räknats samman och ett slutligt värde har erhållits. Allt har sammanställts manuellt vilket medför att den mänskliga faktorn spelar in. Detta kan resultera i att vissa värden har sammanställts felaktigt. För att vara tidseffektiva har vi tittat på hälften av företagen var. Vi är medvetna om att risken finns att vi bedömer kvaliteten olika, men då mallen får anses vara relativt konkret finns det inte något större utrymme för egna tolkningar. För att öka validiteten ytterligare bedömdes de 15 första företagen gemensamt för att kontrollera att vi bedömde likadant. Dessutom vid minsta osäkerhet i bedömningen har företagen granskats tillsammans. Då vi själva framställt och utvecklat indexet kan validiteten minska, men då indexet grundar sig i de krav som tagits fram av standarden IAS 37 bör inte validiteten väsentligt påverkas av detta faktum.

Utöver kvalitetspoängen dokumenteras även antal ord i avsättningsnoten som ett mått för kvantitet. För att få en objektiv och konsekvent bedömning av samtliga företag inkluderas samtlig text utan reflektion över innehållet i avsättningsnoten, dock utesluts orden i fotnoter och tabeller.

3.2 Statistiska undersökningar

En linjär regressionsmodell används vid test för de båda hypoteserna. Regressionsmodellerna för hypoteserna presenteras nedan¹:

Huvudhypotes:

$$UpplKvA = \alpha + \beta_1 UpplO + \beta_2 \ddot{A}garS + \beta_3 SSG + \beta_4 AT + \beta_5 \log MV + \sum \gamma Branscher + \varepsilon$$

Delhypotes:

$$UpplKvA = \alpha + \beta_1 AntOrd + \beta_2 \ddot{A}garS + \beta_3 SSG + \beta_4 AT + \beta_5 \log MV + \sum \gamma Branscher + \varepsilon$$

Då uppsatsen undersöker en beroende variabel med ett antal förklarande variabler är linjär regression en passande modell. Linjär regressionsanalys är en flitigt använd modell som har

---

¹ Regressionstester görs även där MV inkluderas istället för logMV, samt där branscher exkluderas.

använts i ett flertal tidigare studier, och kan därför anses vara en tillförlitlig modell (Webb et al., 2008; Leuz & Verrecchia, 2000).

Vid båda hypotestesterna inkluderas alternativt exkluderas kontroll för bransch. Anledningen till det är att undersöka om branschtillhörighet bidrar till att förklara sambandet.

I uppsatsen används signifikansgrader på 90-, 95-, och 99-procentig nivå. En 90-procentig signifikansgrad är en något lägre nivå än vad som oftast används. Då signifikansgraden minskar ökar risken för typ 1-fel, med andra ord ökar risken att hypotesen felaktigt antas (Field, 2013). Då vi har relativt få observationer godkänner vi den lägre signifikansgraden på 90 procent ($p = 0,1$) då det kan vara svårt att uppnå en hög signifikansgrad med ett lägre antal observationer.

3.2.1 Kontrollvariabler

Variabel	Variabelnamn	Beskrivning
<i>UpplKvA</i>	Upplyningskvalitet för avsättningar	Mått på upplyningskvalitet för avsättningar graderat enligt mätskalan beskriven i avsnitt 3.1.2.
<i>AntOrd</i>	Antal ord	Antal ord i avsättningsnoten exklusive fotnoter och tabeller.
<i>ÄgarS</i>	Ägarspridning (%)	Andelen av totala aktier som är tillgängliga för externa investerare.
<i>SSG</i>	Skuldsättningsgrad	Andelen totala skulder av eget kapital.
<i>AT</i>	Avkastning på tillgångar	Avkastning på tillgångar.
<i>MV</i>	Marknadsvärde (SEK)	Antal aktier multiplicerat med aktiepris. Ger ett mått på företagets storlek.
<i>logMV</i>	Logaritmerat marknadsvärde	Logaritmerat MV.
<i>UpplO</i>	Upplysning om osäkerhet	Binär variabel som antar värdet 1 om företagen har upplyst om osäkerhet i bedömningar angående avsättningar.

Tabell 3.1. Beskrivning av variabler.

En regressionsanalys består av antingen en eller flera oberoende variabler som förklarar den beroende variabeln. Vid användning av endast en oberoende variabel ökar risken för ett felaktigt resultat. Det är därför av stor vikt att ta hänsyn till andra variabler som kan påverka den beroende variabeln (Field, 2013). För att lokalisera variabler som kan vara av intresse att inkludera har tidigare studier som undersöker upplysningar studerats. Webb et al. (2008) har i

en tidigare studie, likt oss, undersökt hur upplysningsnivån påverkas av olika faktorer. Trots att deras studie undersöker ett annat samband, testas samma beroende variabel, och det kan därför antas att de kontrollvariabler som används är av intresse att inkludera i uppsatsen. Webb et al. (2008) har använt kontrollvariabler för storlek och skuldsättningsgrad vilket vi även väljer att använda oss av. En annan studie av Leuz och Verrecchia (2000) undersöker hur olika faktorer påverkar upplysningarna, och även där använder de sig av ett antal kontrollvariabler. De kontrollerar bland annat för finansieringsbehov, företagets prestation och ägarspridning. För att kontrollera för företagets storlek i uppsatsen används variabeln marknadsvärde (*MV*), och kontroll för finansieringsbehovet mäts med variabeln skuldsättningsgrad (*SSG*) likt Webb et al (2008) och Leuz och Verrecchia (2000). Vidare kontrolleras även för ägarspridning (*ÄgarS*) likt Webb et al (2008) och företagets prestation mäts med avkastning på tillgångar (*AT*) vilket även Leuz och Verrecchia (2000) gör. Det kan utöver detta vara av vikt att kontrollera för olika branscher (Bushee & Leuz 2005; Lang & Lundholm 2000). Enligt Runesson (2015) görs ett antagande att upplysningar påverkas av vilken typ av bransch företaget verkar inom. Detta argumenteras med att olika branscher utsätts för olika typer av svårigheter i sina bedömningar. Då vår uppsats behandlar upplysningar kan branscher antas ha en påverkan och inkluderas därav som en kontrollvariabel. För att kontrollera för branscher har data hämtats från Datastream som kodar företagen till tio olika bransch kategorier (se bilaga 3). Branschkategorierna har sedan kodats om till dummyvariabler.

4. Empiri

Empirin inleds med en beskrivning av variablerna samt en diskussion kring antagandet om normalfördelning. Vidare presenteras resultatet för huvudhypotesen samt delhypotesen.

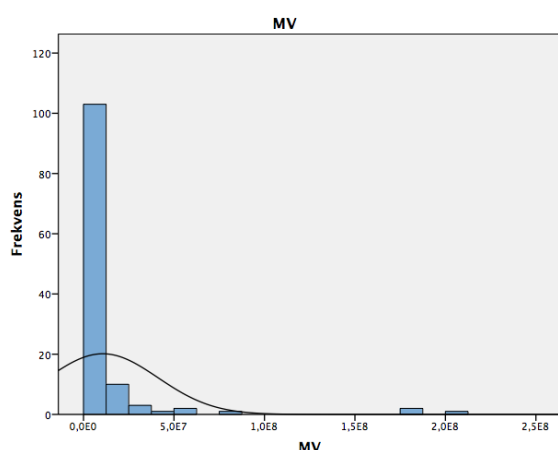
4.1 Beskrivning av variabler

	Medelvärde	StdAv	Min	Max	N
ÄgarS	66,81	21,46	7,00	100,00	128
UpplO	0,35	0,48	0,00	1,00	132
MV	10651367,70	30444527,80	45003,00	200427110,00	123
logMV	14,33	1,94	10,71	19,12	123
SSG	86,43	193,25	0,00	1848,59	128
AT	4,55	15,20	-77,82	58,41	128

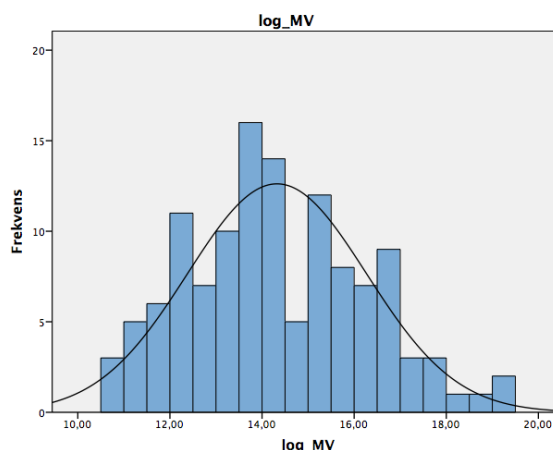
Tabell 4.1. Deskriptiv statistik för huvudhypotesen.

	Medelvärde	StdAv	Min	Max	N
ÄgarS	67,25	22,86	7,00	100,00	84
AntOrd	100,08	131,34	8,00	915,00	88
MV	12261415,40	31622520,50	45003,11	200427110,00	81
logMV	14,56	1,94	10,71	19,12	81
SSG	76,63	128,29	0,00	1029,37	84
AT	5,28	15,25	-77,82	58,41	84

Tabell 4.2. Deskriptiv statistik för delhypotesen.

Graf 4.1. Normalfördelning för MV innan logaritmering.

Graf 4.2. Normalfördelning för MV efter logaritmering.

Samtliga tester som utförs i studien är av typen regression. Med testerna tillkommer ett antal antaganden som ska vara uppfyllda för att testet ska vara korrekt och trovärdigt. Ett av de aktuella antagandena är normalfördelning i residualerna. Då variabeln i sig är normalfördelad kan residualerna också antas vara normalfördelade (Field, 2013) och då variabeln MV inte är normalfördelad används ett logaritmerat värde av MV i vissa av testerna. Genom att logaritmera variabeln får de låga värdena i distributionen mindre vikt medan de högre värdena får större vikt. Detta bidrar till att en positiv skevhet, vilket variabeln har, minskar och variabeln blir mer normalfördelad (Field, 2013). Graf 4.1 och 4.2 visar normalfördelningen före och efter logaritmering. Då urvalen är stora behöver antagandet om normalfördelning nödvändigtvis inte vara uppfyllt (Field, 2013). Då det är svårt att avgöra huruvida urvalen i uppsatsen är tillräckligt stora för att antagandet ska kunna bortses från är det av intresse att göra tester för både logaritmerat och icke-logaritmerat MV för att kunna jämföra resultaten mot varandra.

4.2 Huvudhypotes

Det finns ett samband mellan upplysningskvaliteten för avsättningar och om företaget upplyst om osäkerhet i bedömningar för avsättningar.

	<i>UpplKvA</i>	<i>UpplO</i>	<i>ÄgarS</i>	<i>SSG</i>	<i>AT</i>	<i>logMV</i>
<i>UpplKvA</i>	1,000					
<i>UpplO</i>	0,323	1,000				
<i>ÄgarS</i>	0,113	0,050	1,000			
<i>SSG</i>	0,034	-0,031	0,178	1,000		
<i>AT</i>	0,027	0,044	0,074	-0,065	1,000	
<i>logMV</i>	0,378	0,447	0,272	0,189	0,155	1,000

Tabell 4.3. Korrelationsmatris för huvudhypotesen. Fetmarkerade värden är signifikanta ($p = 0,05$).

Då en multipel regressionsanalys används i studien görs en korrelationsmatris för att kontrollera för multikollinearitet. Det innebär att kontroller för höga korrelationer, högre än 0,9, genomförs mellan de oberoende variablerna. Då korrelationen överstiger 0,9 föreligger multikollinearitet vilket innebär att två variabler korrelerar så starkt att det blir svårt att avgöra vilken effekt de olika variablerna har i modellen (Field, 2013). I tabell 4.3 visas parvisa korrelationer för samtliga variabler och då inget överstiger 0,9 föreligger inte multikollinearitet. Den högsta signifikanta korrelationen i matrisen är mellan *UpplO* och *logMV* vilken har ett värde på 0,447. Det är ett relativt lågt värde vilket bör innebära att variablerna i stor utsträckning förklarar olika saker. Resterande variabler har en lägre

korrelation, vilket visar på att samtliga variabler mäter olika saker i modellen. Då korrelationen mellan den beroende och de oberoende variablerna kontrolleras framkommer det att korrelationen mellan *UpplKvA* och *logMV* är högst samt signifikant, vilket bör innebära att variabeln *logMV* har den högsta förklaringsgraden av de oberoende variablerna. Därefter följer korrelationen mellan *UpplKvA* och *UpplO* som den näst högsta, med en signifikant korrelation på 0,323.

	<i>UpplKvA₁</i>	<i>UpplKvA₂</i>	<i>UpplKvA₃</i>	<i>UpplKvA₄</i>
<i>UpplO</i>	0,849** (2,527)	1,040*** (3,284)	0,555 (1,571)	0,680** (2,010)
<i>ÄgarS</i>	0,008 (1,012)	0,006 (0,775)	0,005 (0,669)	0,002 (0,332)
<i>SSG</i>	0,000 (-0,074)	0,000 (0,299)	0,000 (-0,497)	0,000 (-0,258)
<i>AT</i>	0,008 (0,735)	0,002 (0,228)	0,001 (0,148)	-0,003 (-0,351)
<i>MV</i>	0,000 (1,517)	0,000 (1,344)		
<i>logMV</i>			0,259*** (2,723)	0,256*** (2,916)
<i>Konstant</i>	2,776*** (5,059)	2,678*** (5,456)	-0,501 (-0,398)	-0,522 (-0,445)
<i>Justerat r²</i>	0,103	0,091	0,142	0,139
<i>Bransch</i>	Ja	Nej	Ja	Nej
<i>N</i>	123	123	123	123

Tabell 4.4. Resultat för huvudhypotesens regressionstester. *, ** och *** visar p-värden för 0,1, 0,05 och 0,01 för betavärdet. Värdet inom parentes visar t-värdet.

I tabell 4.4 visas resultatet från ett flertal olika regressionsanalyser. I första testet, *UpplKvA₁*, presenteras resultatet från en regressionsanalys där kontroll för branscher har gjorts. Regressionsanalysen innehåller även samtliga kontrollvariabler som beskrivits i föregående avsnitt. Trots att ingen av kontrollvariablerna är signifikanta ($p = 0,1$) inkluderas samtliga då de påverkar utfallet i modellen. Givet dessa villkor blir variabeln *UpplO* signifikant ($p = 0,05$) vilket innebär att variabeln signifikant påverkar den beroende variabeln *UpplKvA*. Då variabeln *UpplO* ökar med en enhet, alltså från noll till ett, ökar den beroende variabeln med 0,849 enheter, allt annat lika. Ett justerat r^2 på 0,103 innebär att variansen i den beroende variabel förklaras till 10,3 procent av variansen i de oberoende variablerna. Då kontrollvariablerna för bransch utesluts i *UpplKvA₂* blir resultatet liknande tidigare test där

variabeln *UpplO* fortfarande är signifikant ($p = 0,01$) och ett betavärde på 1,040 samt ett något lägre värde på justerat r^2 .

I testerna *UpplKvA₃* och *UpplKvA₄* har samma typ av regressionsmodell gjorts, dock med en logaritmerad variabel för marknadsvärdet. Anledningen till att variabeln logaritmeras är att den blir mer normalfördelad samt att tidigare forskning i regel använder sig av logaritmerat marknadsvärde som kontrollvariabel (Webb et al., 2008; Leuz & Verrechia, 2000). Utfallet förändras på så sätt att variabeln *UpplO* inte längre är signifikant ($p = 0,1$) då kontroll för branscher inkluderas. Dock skulle variabeln vara signifikant med en 85-procentig signifikansgrad ($p = 0,15$) och då uppsatsen innehåller relativt få observationer kan det signifikansvärdet ses som förhållandevis högt. Då kontroll för bransch inte inkluderas får variabeln *UpplO* en högre grad av signifikans ($p = 0,05$). Det är ingen väsentlig skillnad i justerat r^2 huruvida branschkontroll inkluderas eller inte, dock ökar förklaringsgraden något då bransch kontrolleras för.

I tabell 4.4 visas att majoriteten av de olika testerna ger ett signifikant värde för *UpplO*. I det testet som inte visar på signifikans är t-värdet nära dess kritiska värde på 1,645 ($p = 0,1$). Sammanfattningsvis pekar resultatet på att *UpplO* i regel signifikant påverkar den beroende variabeln *UpplKvA*, men med olika grader av signifikans, vilket antyder att det finns ett samband mellan *UpplO* och *UpplKvA*. Då betavärdet är positivt visar det på att de företag som upplyser om osäkerhet i bedömningar har en högre upplysningskvalitet på avsättningar.

4.3 Delhypotes

Det finns ett samband mellan upplysningskvaliteten för avsättningar och mängden upplysningar i avsättningsnoten.

	<i>UpplKvA</i>	<i>AntOrd</i>	<i>ÄgarS</i>	<i>SSG</i>	<i>AT</i>	<i>logMV</i>
<i>UpplKvA</i>	1,000					
<i>AntOrd</i>	0,276	1,000				
<i>ÄgarS</i>	0,041	0,167	1,000			
<i>SSG</i>	0,184	0,026	0,142	1,000		
<i>AT</i>	-0,044	0,170	0,223	0,087	1,000	
<i>logMV</i>	0,348	0,456	0,257	0,235	0,245	1,000

Tabell 4.5. Korrelationsmatris för delhypotesen. Fetmarkerade värden är signifikant ($p = 0,1$)

I tabell 4.5 presenteras en korrelationsmatris för samtliga variabler. Då ingen korrelation mellan de oberoende variablerna överstiger 0,9 är antagandet för multikollinearitet uppfyllt. De två oberoende variabler som signifikant korrelerar starkast med 0,456 är *logMV* och *AntOrd*. Samtliga korrelationer är med god marginal lägre än gränsen för multikollinearitet vilket visar på att variablerna förklarar olika saker. Den variabel som har starkast korrelation med den beroende variabeln är *logMV* med en korrelation på 0,348 vilket visar på att den bör ha högst förklaringsgrad av de oberoende variablerna. Därefter korrelerar *AntOrd* näst starkast med 0,276, även denna signifikant.

	<i>UpplKvA₅</i>	<i>UpplKvA₆</i>	<i>UpplKvA₇</i>	<i>UpplKvA₈</i>
<i>AntOrd</i>	0,003* (1,948)	0,002 (1,454)	0,002 (1,662)	0,001 (1,47)
<i>ÄgarS</i>	-0,007 (-1,210)	-0,001 (-0,104)	-0,009 (-1,591)	-0,002 (-0,437)
<i>SSG</i>	0,002 (1,645)	0,002 (1,582)	0,001 (1,435)	0,001 (1,214)
<i>AT</i>	0,000 (-0,039)	-0,007 (-0,863)	-0,004 (-0,422)	-0,011 (-1,314)
<i>MV</i>	0,000 (0,964)	0,000 (0,607)		
<i>logMV</i>			0,188*** (2,665)	0,170** (2,281)
<i>Konstant</i>	4,824*** (11,859)	4,064*** (10,163)	2,329** (2,345)	1,853* (1,794)
<i>Justerat r²</i>	0,228	0,065	0,291	0,121
<i>Bransch</i>	Ja	Nej	Ja	Nej
<i>N</i>	81	81	81	81

Tabell 4.6. Resultat för delhypotesens regressionstester. *, ** och *** visar p-värden för 0,1, 0,05 och 0,01 för betavärdet. Värdet inom parentes visar t-värdet.

I tabell 4.6 visas resultatet från ett antal olika regressionsanalyser. I test *UpplKvA₅* visas resultatet från en regressionsanalys som undersöker om variabeln *AntOrd* har ett samband med *UpplKvA* där samtliga kontrollvariabler och kontroll för branscher inkluderas. Resultatet visar att *AntOrd* är signifikant ($p = 0,1$). Justerat r^2 visar på ett relativt högt värde på 0,228 vilket innebär att 22,8 procent av variansen i den beroende variabeln förklaras av variansen i de oberoende variablerna. Då kontroll för bransch exkluderas i test *UpplKvA₆* försämrar förklaringsgraden avsevärt och variabeln *AntOrd* är inte längre signifikant. Likt tidigare test logaritmeras variabeln *MV* i resterande test. Det påverkar resultatet på så sätt att variabeln

AntOrd inte längre är signifikant oavsett om kontroll för branscher inkluderas eller inte. Dock kan nämnas att då branschkontroll inkluderas är t-värdet nära ett signifikant värde ($p = 0,1$) vilket är en relativt hög signifikans för så få observationer. Då marknadsvärdet logaritmeras visar resultatet på en högre förklaringsgrad än tidigare, men likt tidigare tester försämras förklaringsgraden då kontroll för branscher exkluderas.

5. Analys

I följande avsnitt analyseras det empiriska resultatet för huvudhypotesen samt delhypotesen. Därefter förs en diskussion kring de inkluderade kontrollvariablerna.

5.1 Huvudhypotes

Uppsatsens resultat pekar på att de företag som inte har upplyst om osäkerhet i bedömningar för avsättningar har en sämre upplysningskvalitet för avsättningar. Det kan bero på de agentproblem som Leuz och Verrecchia (2000) samt Webb et al. (2008) redogör för där företag medvetet kan undanhålla information i upplysningarna för att dölja manipulationer av resultatet. Konsekvensen kan då yttra sig i en lägre grad av upplysningar, vilket även kan peka på earnings management som Roychowdhury (2006) redogör för där företag förvränger resultatet och därför uppger bristande information. Då företag istället har en högre upplysningskvalitet minskar informationsasymmetrin vilket i regel leder till en lägre kapitalkostnad (Leuz & Verrecchia, 2000). Uppsatsen visar att de företag som har angett att det finns osäkerhet i bedömningar har en högre upplysningskvalitet vilket kan bero på antagandet att dessa företag bör upplysa i en högre grad för att motivera de bedömningar som gjorts. Då det förekommer osäkerhet i redovisningen bör en högre grad av upplysningar presenteras för att undvika uppkomsten av informationsasymmetri och därav hålla nere kapitalkostnaden.

IASBs föreställningsram anger att det är viktigt att den finansiella rapporteringen är relevant och korrekt återgiven för att den ska vara användbar för externa intressenters beslutsfattande. Då upplysningskvaliteten är låg finns det en risk för att de kvalitativa egenskaperna inte uppfylls då de upplysningar som presenteras i de finansiella rapporterna inte är tillräcklig information för kunna bedöma om redovisningen för avsättningar är korrekt återgivna eller inte. Då det är svårt att veta om informationen som ges är korrekt återgiven eller inte kan det leda till att relevansen i information förlorar sin trovärdighet. Dessutom kan en lägre kvalitet i upplysningarna peka på att det saknas relevant information vilket ger en negativ effekt på rapportens användbarhet. Då det finns skillnader mellan de studerade företagens redovisningar, vilket testerna visar, försämras jämförbarheten dem emellan. Det skapar problem för de finansiella rapporternas användare, vilket införandet av IFRS hade för avsikt att förhindra.

5.2 Delhypotes

Likt det Beretta och Bozzolan (2004) påstår verkar kvantitet som enskilt mått inte vara det bäst lämpade måttet för mätning av kvalitet. Enligt uppsatsens resultat blev *AntOrd* som ett mått på kvantitet inte signifikant i majoriteten av testerna. Det visar på att *AntOrd* inte har något starkt samband med nivån på upplysningskvaliteten utan det finns andra aspekter som har starkare samband och förklaringsgrad. Ett exempel på det är *logMV* som visar på både högre signifikans (se tabell 4.6) och korrelation (se tabell 4.5) än variabeln *AntOrd*. För att variabeln ska vara signifikant med en 90-procentig signifikansgrad krävs att t-värdet antar ett värde utanför $\pm 1,664$ och då t-värdet för *AntOrd* är 1,662 så är det på gränsen till signifikant. Med hänsyn till analysens få observationer minskas kravet på signifikansgraden något och då pekar det höga t-värdet på att *AntOrd* kan ha en påverkan på upplysningskvaliteten. Trots det är variabeln inte tillräckligt signifikant för att påstå att den ensam är tillräcklig förklaringsvariabel för kvaliteten. Detta styrker Beretta och Bozzolans (2004) studie som visar på att kvantitet ensamt inte är ett tillräckligt bra mått för upplysningskvalitet, men ändå påverkar. Beretta och Bozzolan (2004) påstår aldrig att kvantitet är något som bör uteslutas vid kvalitetsmätning utan mer att kvantiteten kan kompletteras med andra faktorer för att på ett bättre sätt mäta kvaliteten på upplysningar.

5.3 Kontrollvariabler

Samtliga tester har gjorts med både logaritmerat samt icke-logaritmerat *MV*. Testerna ger då olika resultat, bland annat blir *logMV* signifikant men inte *MV* i de båda testerna. Med logaritmerat *MV* uppfylls antagandet om normalfördelning i regressionsanalysen vilket bör ge ett mer rättvisande resultat. Vidare hör det till det vanligare att logaritmera *MV* vilket kan ses i ett antal tidigare studier (Webb et al., 2008; Leuz & Verrechia, 2000). Enligt Field (2013) kan det räcka med så få observationer som 30 för att kunna bortse från antagandet om normalfördelning men då fördelningen är skev krävs det ett betydligt större urval än så, antagligen hundratals. Därav är troligen urvalet i studien för litet för att kunna bortse från antagandet. Med det i åtanke läggs större vikt vid resultaten för de logaritmerade testerna även om hänsyn tas till de testerna utan logaritmering.

Då kontroll för branscher inkluderas i de båda hypotesernas tester försämras signifikansnivån för den oberoende variabeln vilket kan tyda på att branscherna förklarar en del av sambandet. Vidare förstärks antagandet om branschens påverkan ytterligare då variansen i den beroende

variabeln i högre grad förklaras av variansen i de oberoende variablerna när branschkontroll inkluderas i de båda testerna. Därav är det viktigt att inkludera kontroll för branscher vilket kan bekräftas av ett flertal tidigare studier (Bushee & Leuz, 2005; Lang & Lundholm, 2000; Runesson, 2015). Med det i åtanke bör mer vikt läggas vid de tester som inkluderar kontroll för branscher.

6. Slutsats och förslag till fortsatt forskning

I följande avsnitt presenteras slutsatsen för den utförda studien samt ges förslag till fortsatt forskning.

6.1 Slutsats

Huvudhypotes: Det finns ett samband mellan upplysningskvaliteten för avsättningar och om företaget upplyst om osäkerhet i bedömningar för avsättningar.

Resultatet visar på att det finns ett signifikant positivt samband i majoriteten av de tester som genomförts för den undersökta huvudhypotesen. Sambandet visar att då företag upplyser om osäkerhet i bedömningar för avsättningar har de en högre upplysningskvalitet för avsättningar än de företag som inte upplyser om osäkerhet i bedömningar. Då branscher och logaritmerat marknadsvärde inkluderas i regressionen visar resultatet däremot inte på ett signifikant samband men då p-värdet är relativt nära gränsen för signifikans pekar testet på att det kan finnas ett samband. Studien kan inte statistiskt säkerställa det undersökta sambandet men resultatet tyder på att ett sådant samband kan föreligga.

Delhypotes: Det finns ett samband mellan upplysningskvaliteten för avsättningar och mängden upplysningar i avsättningsnoten.

Resultatet visar på att det inte finns ett signifikant samband för den undersökta delhypotesen. Då majoriteten av testerna inte visar på något signifikant värde för variabeln *AntOrd* kan studien inte påvisa något samband mellan mängden upplysningar och upplysningskvaliteten. Däremot har samtliga tester relativt höga p-värden vilket pekar på att det kan finnas ett samband.

En svaghet som föreligger med samtliga genomförda tester i uppsatsen är att justerat r^2 och därmed förklaringsgraden är relativt låg, som mest 0,3, vilket kan innebära att 70 procent av upplysningskvaliteten förklaras av andra faktorer som inte inkluderas i studien. Värt att notera är att det inte har identifierats någon tidigare studie som studerar liknande samband och därav är det problematiskt att avgöra vilka kontrollvariabler som är av vikt att inkludera.

6.2 Förslag till fortsatt forskning

Uppsatsen undersöker endast svenska företag och därav hade det varit av intresse att i vidare forskning undersöka skillnaden i upplysningskvalitet mellan olika länder som tillämpar IFRS. I uppsatsen begränsas antal observationer på grund av de förutsättningar som föreligger men det hade varit önskvärt med en studie med ett större antal observationer för att kunna bekräfta ett samband för populationen.

Då antalet tidigare studier som undersöker sambandet mellan osäkerhet i bedömningar och upplysningskvalitet är begränsat, är detta något som skulle kunna utvecklas. Dels ytterligare studier kring upplysningar om avsättningar, men även för andra typer av redovisningsposter. På grund av den begränsade tillgången till tidigare forskning inom området ligger en svårighet i att finna relevanta kontrollvariabler. Därav kan vi inte garantera att uppsatsens uppsättning av kontrollvariabler är optimal och det kan därför vara intressant att inkludera andra variabler i framtida forskning.

7. Källförteckning

Agoglia, C.P., Douppnik, T.S. & Tsakumis, G.T. (2011). Principles-based versus rules-based accounting standards: The influence of standard precision and audit committee strength on financial reporting decisions. *The Accounting Review*, 86 (3): 747-767.

Ball, R. (2006). International Financial Reporting Standards (IFRS): pros and cons for investors. *Accounting and Business Research*, 36 (1): 5-27.

Barker, R., Barone, E., Birt, J., Gaeremynck, A., Mcgeachin, A., Marton, J. & Moldovan, R. (2013). Response of the EAA FRSC to the EFRAG/ANC/FRC Discussion Paper: Towards a Disclosure Framework for the Notes. *Accounting in Europe*, 10 (1): 1-26.

Beretta, S. & Bozzolan, S. (2004). A framework for the analysis of firm risk communication. *The International Journal of Accounting*, 39 (3): 265-288.

Beretta, S. & Bozzolan, S. (2008). Quality versus Quantity: The Case of Forward-Looking Disclosure. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 23 (3): 333-375.

Bilia (2008). *Årsredovisning 2007*.

http://www.bilia.com/EPiUpload/COM/Rapporter/arsredovisning_07.pdf (Hämtad 2015-11-24).

Biolin Scientific (2006). *Årsredovisning 2005*. <http://www.trademarkmalmo.se/biolin.pdf> (Hämtad 2015-11-24).

Bong (2007). *Årsredovisning 2006*. Kristianstad: Bong AB.

Botosan, C.A. (1997). Disclosure Level and the Cost of Equity Capital. *The Accounting Review*, 72 (3): 323-349.

Botosan, C.A. (2004). Discussion of a framework for the analysis of firm risk communication. *The International Journal of Accounting*, 39 (3): 289-295.

Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 2., [rev.] uppl. Stockholm: Liber.

Bushee, B.J. & Leuz, C. (2005). Economic consequences of SEC disclosure regulation: Evidence from the OTC bulletin board. *Journal of Accounting and Economics*, 39: 233-264.

Cavélius, F. (2011). Opening the “black box”. *Journal of Applied Accounting Research*, 12 (3): 187-211.

Christensen, B., Glover, S. & Wood, D. (2012). Extreme Estimation Uncertainty in Fair Value Estimates: Implications for Audit Assurance. *Auditing: A Journal Of Practice & Theory*, 31 (1): 127-146.

Collins, D.L., Pasewark, W.R. & Riley, M.E. (2012). Financial reporting outcomes under rules-based and principles-based accounting standards. *Accounting Horizons*, 26 (4): 681-705.

Davis, J.H., Schoorman, F.D. & Donaldson, L. (1997). Toward a Stewardship Theory of Management. *The Academy of Management Review*, 22 (1): 20-47.

Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. 4. ed. Los Angeles: Sage.

Francis, J., Nanda, D. & Olsson, P. (2008). Voluntary disclosure, earnings quality and cost of capital. *Journal of Accounting Research*, 46 (1): 53-99.

Glaum, M., Schmidt, P., Street, D.L. & Vogel, S. (2013). Compliance with IFRS 3- and IAS 36-required disclosures across 17 European countries: Company- and country-level determinants. *Accounting and Business Research*, 43 (3): 163-204.

Healy, P.M. & Palepu, K.G. (2001). Information asymmetry, corporate disclosure, and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature. *Journal of Accounting and Economics*, 31 (1): 405-440.

Holme, I.M. & Solvang, B.K. (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. 2., [rev. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Lang, M. & Lundholm, R. (2000). Voluntary disclosure and equity offering: reducing information asymmetry or hyping the stock? *Contemporary Accounting Research*, 17: 623-662.

Leuz, C. & Verrecchia, R.E. (2000). The Economic Consequences of Increased Disclosure. *Journal of Accounting Research*, 38: 91-124.

Marton, J., Lumsden, M., Lundqvist, P. & Pettersson, A-K. (2012). *IFRS – i teori och praktik*. 3. [rev.] uppl. Stockholm: Sanoma Utbildning.

Mayorga, D. & Sidhu, B. (2012). Corporate disclosures of the major sources of estimation uncertainty. *Australian Accounting Review*, 22 (1): 25-39.

Murphy, A.B. (2000). The impact of adopting international accounting standards on the harmonization of accounting practices. *The International Journal of Accounting*, 35 (4): 471.

Nilsson, H., Isaksson, A. & Martikainen, T. (2002). *Företagsvärdering: med fundamental analys*. Lund: Studentlitteratur.

Roychowdhury, S. (2006). Earnings management through real activities manipulation. *Journal of Accounting and Economics*, 42: 335-370.

Runesson, E. (2015). Disclosures and judgement in financial reporting: Essays on accounting quality under International Financial Reporting Standards. PhD thesis at the University of Gothenburg. Göteborg: BAS Publishing.

Schipper, K. (2003). Principles-based accounting standards. *Accounting Horizons*, 17 (1): 61-72.

Schipper, K. (2007). Required Disclosures in Financial Reports. *The Accounting Review*, 82 (2): 301-326.

Strandin, P. (1998). Redovisning och revisionsplikt kväver små aktiebolag. *Balans*, nr 6-7, FAR SRS.

Stuebs, Jr. M.T. & Thomas, C.W. (2011). Principales-based accounting: the case for principled judgment. *Research on Professional Responsibility and Ethics in Accounting*, 15: 47–73.

Webb, K.A., Cahan, S.F. & Sun, J. (2008). The effect of globalization and legal environment on voluntary disclosure. *The International Journal of Accounting*, 43: 219-245.

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1 – Exempel på avsättningsnoter med olika kvalitetspoäng

Not 31 – Övriga avsättningar

Övriga avsättningar på 10 860 TSEK (0) utgör skillnaden mellan marknadsmässig hyra och avtalad hyra för fastighet i förvärvat bolag i Tyskland. Av ovanstående avsättningar utgör långfristig del 9 050 TSEK och kortfristig 1 810 TSEK.

Källa: Bong (2007)

2 poäng. Ovan presenterad avsättningsnot är ett exempel på en not som fått 2 poäng enligt kvalitetsindexet.

Not 25. Avsättningar

KSEK	Omstrukturering	Optionsprogram	Totalt
Ingående bokfört värde per 2004-01-01	2 585	-	2 585
Tillkommande avsättningar under året	771	65	836
Återförda outnyttjade belopp	-	-	-
Utnyttjat under året	-2 585	-	-2 585
Utgående bokfört värde per 2004-12-31	771	65	836
Tillkommande avsättningar under året	-	71	71
Återförda outnyttjade belopp	-	-	-
Utnyttjat under året	-771	-	-771
Utgående bokfört värde per 2005-12-31	-	136	136
	2005	2004	
Långfristig del	136	65	
Kortfristig del	-	771	

Avsätta medel vid utgången av 2005 avser kostnader för sociala avgifter för löpande personaloptionsprogram.

Under 2004 gjordes en avsättning avseende främst personalkostnader om 771 KSEK som har nyttjats under 2005.

Nyttjande av avsättning avseende sociala avgifter för optionsprogram kommer att ske i samband med att personaloptioner nyttjas.

Källa: Biolin Scientific (2006)

4 poäng. Ovan presenterad avsättningsnot är ett exempel på en not som fått 4 poäng enligt kvalitetsindexet.

NOT 26 | AVSÄTTNINGAR

Koncernen	Långfristiga		Kortfristiga	
	2007	2006	2007	2006
Kostnader för omstruktureringsåtgärder	—	—	8	8
Avgångsvederlag, permitteringslön	—	—	5	—
Reklamationer	7	2	—	5
Garantiåtaganden	—	0	28	21
Summa	7	2	41	34

Koncernen	Kostnader för omstruktureringsåtgärder		Avgångsvederlag, permitteringslön		Reklamationer		Garantiåtaganden		Totalt	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Redovisat värde vid årets ingång	8	—	—	—	7	3	21	21	36	24
Avsättningar som gjorts under året	7	8	5	—	—	4	7	25	19	37
Belopp som tagits i anspråk under året	—	—	—	—	—	—	0	-2	—	-2
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-7	—	—	—	0	—	-1	-20	-8	-20
Ökning under året av diskonterade belopp	—	—	—	—	—	0	—	0	—	0
Utdelning Catena	—	—	—	—	—	—	—	-2	—	-2
Omräkningsdifferenser	—	—	—	—	0	0	1	-1	1	-1
Redovisat värde vid årets utgång	8	8	5	—	7	7	28	21	48	36
Betalningar									2007	2006
Belopp varmed avsättningen förväntas betalas efter mer än tolv månader									7	2

Kostnader för omstruktureringsåtgärder

Kostnader för omstrukturering i Sverige och Norge har beräknats till 13 Mkr varav 7 Mkr har avsatts i balansräkningen.

Avgångsvederlag, permitteringslön

Kostnader för uppsagd personal i Sverige har beräknats till 5 Mkr varav 5 Mkr har avsatts i balansräkningen.

Reklamationer

Avsättningar för reklamationer bygger på beräkningar gjorda på grundval av historiska data rörande reklamationskostnader för liknande produkter och tjänster.

Garantiåtagande

Avsättningar har gjorts avseende åtaganden för sålda nya och begagnade bilar. Tillverkarna har garantiansvaret för nya bilar och ersätter Bilia för arbete och reservdelar enligt separata avtal i respektive marknad. Understiger ersättningen en beräknad självkostnad för Bilia beräknas avsättning för både nya och begagnade bilar på grundval av historiska data för garantikostnader knutna till dessa produkter.

Källa: Bilia (2008)

6 poäng. Ovan presenterad avsättningsnot är ett exempel på en not som fått 6 poäng enligt kvalitetsindexet.

8.2 Bilaga 2 – Företag inkluderade i studien

2005			2006		2007	
1	Aktiebolaget SKF	30	AarhusKarlshamn AB	74	3L System AB	
2	Anoto Group AB	31	AB Lindex	75	A-Com AB	
3	Atlas Copco AB	32	Audiadev	76	ACTIVE Biotech AB	
4	Avalon Enterprise AB	33	Ballingslöv International AB	77	Alfa Laval AB	
5	Axis Communications AB	34	Beijer Electronics AB	78	Artimplant AB	
6	Beijer Alma AB	35	Bergs Timber AB	79	ASSA ABLOY AB	
7	Billerud AB	36	Boliden AB	80	Axfood AB	
8	Biolin Scientific AB	37	Bong AB	81	B&B TOOLS AB	
9	Boss Media	38	Cybercom Group AB	82	BE Group AB	
10	BRIO AB	39	Elekta AB	83	Bilia AB	
11	BTS Group AB	40	Elos Medtech AB	84	BioGaia AB	
12	Consilium AB	41	Fingerprint Cards AB	85	Bioinvent International AB	
13	Elanders AB	42	Getinge AB	86	Biotage AB	
14	Electrolux AB	43	Geveko AB	87	Broström AB	
15	G&L Beijer AB	44	H&M Hennes och Mauritz AB	88	Cardo AB	
16	Home Properties AB	45	Hemtex AB	89	CashGuard AB	
17	Megacon AB	46	Husqvarna AB	90	CTT Systems AB	
18	Mekonomen AB	47	Höganäs AB	91	Gunnebo AB	
19	MSC Group AB	48	IBS AB	92	Gunnebo Industrier	
20	Nibe Industrier AB	49	Jeeves Information Systems AB	93	Haldex AB	
21	NOTE AB	50	Lagercrantz Group AB	94	Hexagon AB	
22	Poolia AB	51	Malmbergs Elektriska AB	95	ICA Gruppen AB	
23	Precise Biometrics AB	52	Medivir AB	96	Industrial and Financial Systems AB	
24	PROBI AB	53	Modern Times Group MTG AB	97	Intellecta AB	
25	Rottneros AB	54	Modul 1 Data AB	98	Kabe Husvagnar AB	
26	SAAB AB	55	Mycronic (Laser Systems) AB	99	Knowit AB	
27	SCA Svenska Cellulosa AB	56	Nilörngruppen AB	100	Lindab International AB	
28	Teleca AB	57	Novacast Technologies	101	Lundin Petroleum AB	
29	Transcom WorldWide AB	58	NOVOTEK AB	102	NCC AB	
		59	Obducat AB	103	Nederman Holding AB	
		60	Orc Group Holding AB	104	New Wave Group AB	
		61	Readsoft	105	Nobia AB	
		62	Scania AB	106	Opcon AB	
		63	Skanska AB	107	Orexo AB	
		64	SkiStar AB	108	ProfilGruppen AB	
		65	Studsvik AB	109	RaySearch Laboratories AB	
		66	Technology Nexus AB	110	Rezidor Hotel Group AB	
		67	Telelogic	111	Securitas Systems	
		68	TeliaSonera AB	112	Sensys Gatso Group AB	
		69	Teligent	113	Sigma Ab	
		70	Vitrolife AB	114	SSAB	
		71	Vostok Nafta Investment Ltd	115	Ticket	
		72	Wedins Skor & Accessorärer	116	TradeDoubler AB	
		73	XANO Industrier AB	117	Trelleborg AB	
				118	Unibet Group Plc	

Fetmarkerade avser företag som uteslutits då de inte redovisat några avsättningar.

2008		2009	
119	Cision AB	151	Acando AB
120	Connecta AB	152	Addnode Group AB
121	ContextVision AB	153	Aeroocrine Ab
122	Dome Energy AB	154	Aspiro AB
123	DORO AB	155	Borås Wäfveri AB
124	Duroc AB	156	Concordia Maritime AB
125	Eniro AB	157	Confidence International AB
126	Feelgood Svenska AB	158	Duni AB
127	Fenix Outdoor AB	159	ElektronikGruppen AB
128	Generic Sweden AB	160	Ericsson AB
129	Glycorex Transplantation AB	161	HL Display AB
130	Hifab Group AB	162	Human Care HC AB
131	HMS Networks AB	163	Karo Bio AB
132	Holmen AB	164	Lammhults Design Group AB
133	KappAhl AB	165	Meda AB
134	MultiQ International AB	166	Net Insight AB
135	Munters AB	167	NetOnNet AB
136	Oriflame Cosmetics	168	Nolato AB
137	Partnertech	169	Proffice AB
138	Peab AB	170	Q-Med AB
139	Phonera Företag AB	171	Sandvik AB
140	Prevas AB	172	Seco Tools AB
141	Pricer AB	173	SinterCast AB
142	Proact IT Group AB	174	Softronic AB
143	Rörvik Timber AB	175	Stockwik Förvaltning AB
144	Securitas AB	176	Svedbergs i Dalstorp AB
145	Swedish Orphan Biovitrum AB	177	Sweco AB
146	Transatlantic AB	178	Swedish Match AB
147	Tretti AB	179	Systemair AB
148	Tricorona AB	180	Volvo AB
149	Uniflex AB		
150	VBG Group AB		

Fetmarkerade avser företag som uteslutits då de inte redovisat några avsättningar.

8.3 Bilaga 3 – Branschcoder från Datastream

Kod	Bransch	Antal
0	Olja och Bensin	1
1000	Basmaterial	7
2000	Industri	48
3000	Konsumtionsvaror	12
4000	Sjukvård	19
5000	Tjänster	14
6000	Telekommunikation	1
7000	Utiliteter	0
8000	Finans och Bank	0
9000	Teknologi	27
	Totalt	129